

S TĚMI, KDO SE NEBÁLI, JSEM SI RUKU PODÁVAL

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR během koronavirové krize prokázala a prokazuje, že je poskytovatelům velmi dobrým partnerem a pomocníkem. Zaznamenali jsme v této komplikované době řadu velmi kladných hodnocení činnosti Asociace, a proto jsme požádali o rozhovor jejího prezidenta, **Ing. JIŘÍHO HORECKÉHO, Ph.D., MBA.**

Pane prezidente, mohu-li vás takto oslovit, ve světě bylo několik premiérů či jiných významných politiků COVID pozitivní. Vy jste při všech svých aktivitách jistě dodržoval všechna ochranná opatření?

Ne, v kancelářích APSS ČR jsme roušky nenosili, ale to je asi jediné „provinění“. A také jsem si i nadále podával ruku s těmi, kteří se toho nebáli, ale podávání rukou nebylo ani vládou ČR, ani ministerstvem zakázáno.

Asociace sehrála v koronavirové krizi významnou roli. Jako první jste již v únoru zpracovali postupy pro poskytovatele, které jste publikovali na začátku března. Proběhla i tisková konference. Hlavně jste ale řešili problémy s ochrannými pomůckami, kterých byl v zařízeních sociálních služeb nedostatek.

Asociace musela téměř ze dne na den úplně změnit všechny svoje aktivity a činnosti. Prvotně jsme se stali informačním a poradenským centrem. Prakticky na denní bázi jsme posílali informace o tom, co mají dělat, co se chystá, na co se mají připravit. Vydali jsme několik metodických postupů a doporučení, zpracovávali podklady na jednání vlády ČR a pro vydávání mimořádných opatření a metodických postupů ministerstva zdravotnictví a ministerstva práce a sociálních věcí. Zjišťovali jsme pravidelně situaci dotazníkovými šetřeními, byli v každodenním kontaktu s médii, vyvolali obrovský tlak

na distribuci ochranných pomůcek a prostředků a mnoho dalšího, např. jsme zřídili COVID-19 HELPDESK. Jinými slovy jsme realizovali krizové řízení v přímém přenosu. Vždycky jsem se považoval za pracovitěho člověka, ale tato krize posunula v tom nejhorším období moje limity práce na 100 hodin týdně.

A v konečné fázi jsme se přeměnili na humanitární organizaci a nakupovali, přerozdělovali a organizovali distribuci všeho potřebného v hodnotě přes 20 mil. Kč a v tonáži mnoha desítek tun po celé České republice. Paradoxně jsme se tímto krokem připravili o všechny dostupné kompenzační programy a finanční ztráty Asociace atakují hranici 2 mil. Kč.

Stovky poděkování a zpětných vazeb nás však utvrzovaly v tom, že jsme udělali správná rozhodnutí a děláme to, co je potřebné a nutné.

Jak probíhala komunikace s ministerstvem práce a sociálních věcí? Co byste jim vytknul? A naopak, za co pochválil?

Naše komunikace probíhala jak s ministerstvem práce a sociálních věcí, tak s ministerstvem zdravotnictví, v jednom období pro nás byla intenzivnější a stěžejnější komunikace s MZ ČR. Měl bych několik kritických hodnocení obou rezortů (chyby nebyly zásadní), ale nebudu o nich hovořit. Šlo o naprosto mimořádnou situaci, na kterou se nikdo nemohl zcela připravit či ji předpokládat. Rychlost všech změn a okolností byla ohromná a kritizovat někoho by nebylo fér. I my jako APSS ČR

jsem udělali několik rozhodnutí, která bych nyní dělal trochu jinak. S oběma rezorty mám nadstandardní vztahy, od jejich vrcholného vedení, širšího vedení či vyšších úředníků. Komunikace i responze probíhaly tedy okamžitě. Myslím si také, že oba rezorty oceňovaly rychlost a kvalitu našich výstupů. Jako největší profesní organizace v sociálních službách máme nasmlouvány desítky odborníků a byli jsme schopni vypracovávat doporučení, metodiky, šetření v řádu hodin či dní.

A spolupráce s ostatními subjekty?

Spolupracovali jsme a komunikovali i s většinou krajů a bylo to vzájemné (až na jeden kraj, který se nás snažil během krize poškozovat). Výborná spolupráce byla s organizací Podané ruce, v rámci které byla vyhlášena sbírka, vybráno bylo na 1,5 mil. Kč, nebo vznikla interaktivní mapa pečovatelských služeb v ČR. A nesmím zapomenout na téměř dvě desítky organizací, které nabídly peníze, roušky, respirátory anebo i tablety do všech zařízení. Byli všichni úžasní.

Aktivní byla i Platforma 10. Jak vznikla a co bylo jejím cílem?

Platforma 10 vznikla tuším v r. 2009 jako reakce na škrty v dotacích pro poskytovatele sociálních služeb (za ministra Dr. Ing. Jaromíra Drábka), tehdy byla APSS ČR jedním ze zakládajících členů. Po dosažení společného cíle, tedy navýšení dotací, jsme P10 opustili (později následovala i Národní rada osob se zdra-

votním postižením, a naopak nějací noví členové přistoupili).

Pro nás je smysluplnou platformou sdružení poskytovatelů sociálních služeb v rámci sociálního dialogu, tedy na úrovni Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Ta má v legislativní rovině, ale i na úrovni „sociální tripartity“ větší, vládou ČR akceptovanou sílu. Zde je kromě Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR také Charita ČR, Diakonie CČE, Národní rada sociálních služeb, Česká asociace pečovatelské služby, Asociace občanských poraden nebo Asociace veřejně prospěšných organizací.

Jak v této chvíli, kdy již začíná rozvolňování, hodnotíte postup pobytových zařízení sociálních služeb? V čem to pro ně bylo nejobtížnější? Jak pro pracovníky, tak i pro klienty?

Rozvolňování pobytových sociálních služeb se týká primárně zrušení zákazu klientů opustit tato zařízení k 17. 5. 2020 a dále umožnění návštěv k 25. 5. 2020.

Ohledně návštěv víme, že to představuje riziko a budí obavy. I proto jsme vytvořili pravidla pro tyto návštěvy, která (po menších modifikacích) přijala obě ministerstva (MPSV a MZ). To rozvolňování, včetně návštěv, není jen u nás, ale prakticky v celé Evropě. Musíme to zvládnout, protože klienty sociálních služeb není možné dlouhé měsíce držet v naprosté izolaci, a i když máme moderní technologie, tak žádné nenahradí lidský kontakt.

Jaký je váš názor na mimořádné omezení svobody jedné skupiny obyvatel s rodinnými příslušníky, nemožnost čerpat služby, objednat si nákup, pedikérku atd.

Bylo to nutné, nezbytné, radikální a způsobovalo to enormní tlak na nejkřehčí a nejohroženější skupinu. Ano, někteří to snášeli lépe, jiní hůře.

Já ale považuji za strašně důležité nemluvit jenom o klientech. Těmi, kdo jsou sku-

tečnými hrdiny, jsou zaměstnanci, všichni zaměstnanci v sociálních službách. Od ředitelů, přes všechny zaměstnance v přímé péči až po naprosto všechny ostatní. To nasazení, porozumění, a tím i lidskost, kterou naprostá většina z nich projevila a ukázala, nemá obdoby. Patří jim všem obrovský dík, zachránili lidské životy přinášením vlastních, někdy menších, jindy větších obětí.

Máte pro poskytovatele sociálních služeb plán, jak se naučit žít s koronavirem?

Ne, máme spoustu postupů, znalostí a zkušeností. Já si však velmi přeji, a ano, také tomu věřím, že nás žádná druhá vlna, srovnatelná s tou první, již nečeká. To je však moje pozitivní víra a naděje, nikoliv falešný idealismus. Tudíž – pokud přijde druhá vlna, budeme daleko více připraveni, než tomu bylo v březnu roku, na který nikdo z nás nezapomene.

LENKA KAPLANOVÁ